

Ο ΤΥΠΟΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Η ιστορία των εφημερίδων και των περιοδικών του Νομού Γρεβενών αρχίζει σχετικά πρόσφατα, όταν δημιουργήθηκε ο νομός το 1964, με την απόσπαση της Επαρχίας του από τον Νομό Κοζάνης και του Δήμου Δεσκάτης και της περιοχής του από το Νομό Λαρίσης. Μέχρι τότε η εφημεριδογραφική δραστηριότητα στα Γρεβενά ήταν πενιχρή, αφού την απορροφούσε η πρωτεύουσα του νομού, η Κοζάνη.

Πριν από τον πόλεμο αναφέρεται η έκδοση τριών μόνο τοπικών εφημερίδων (του «Αγροτικού Αγώνος», της «Δυτικής Μακεδονίας» και της «Φωνής της Δυτικής Μακεδονίας»), ενώ λόγω της γεωγραφικής μορφής του νομού και της εγκαταστάσεως ανταρτικών ομάδων εμφανίστηκε κατά την Κατοχή ένας αξιόλογος αριθμός αντιστασιακών εφημερίδων.

Η εφημεριδογραφική δραστηριότητα εμφανίζεται στη δεκαετία του 1980, όταν άρχισε η έκδοση τοπικών εφημερίδων, εβδομαδιαίας κυρίως συχνότητας και εφημερίδων, που εξέδωσαν πολιτιστικοί και άλλοι σύλλογοι της περιοχής. Εξ άλλου εφημερίδες για τα τοπικά ζητήματα του Νομού Γρεβενών αλλά και με ιστορική και λαογραφική ύλη, εξέδωσαν διάφοροι σύλλογοι μεταναστών από το νομό σε μεγάλα αστικά κέντρα. Τέλος επιχειρήθηκε η έκδοση διαφόρων μαθητικών εφημερίδων από σχολεία της περιοχής, ενώ διάφορες δημόσιες υπηρεσίες και εκκλησιαστικοί φορείς εξέδωσαν έντυπα για να επικοινωνήσουν με το κοινό.

Στη δεκαετία του 1990 συμπληρώνεται η εκδοτική αυτή εικόνα του νομού, στον οποίο μέχρι σήμερα εκδόθηκαν 41 εφημερίδες και 7 περιοδικά, ενώ από Συλλόγους και άλλους φορείς Γρεβενιωτών εκδόθηκαν, εκτός του νομού άλλα τρία έντυπα για τα Γρεβενά. Σήμερα στο Νομό Γρεβενών εκδίδονται 4 ημερήσιες ή εβδομαδιαίες και 2 δεκαπενθήμερες εφημερίδες.

Εκδίδονται επίσης ορισμένα περιοδικά.

ΑΒΔΕΛΛΑ (Αβδέλλα)

Εκδόθηκε το 1984 από τον Σύλλογο Αβδελιωτών η «Βασιλίτσα» και ήταν διμηνιαία ή τριμηνιαία, με υπεύθυνο τον Γιάννη Σαφαρικά.

ΑΓΙΟΘΕΟΔΩΡΗΤΙΚΑ ΜΑΝΤΑΤΑ

Είναι άγνωστο πότε εκδόθηκε. Την εξέδωσε ο Σύλλογος Αγιοθεοδωρητών Γρεβενών. Ήταν μηνιαία και οκτασέλιδη.

ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝ (Ζιάκας)

Εκδόθηκε το 1931 (18/1) και ήταν όργανο του Αγροτικού Κόμματος Ελλάδας (ΑΚΕ). Διευθυντής της ήταν ο δικηγόρος και μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του κόμματος Θάνος Φειδάς, από τον Ζιάκα Γρεβενών και αρχισυντάκτης της ο Κώστας Μπίρκας. Συνεχίστηκε η έκδοσή της και τον επόμενο χρόνο, εκδόθηκε δε τουλάχιστον και το 72ο φύλλο της, ενώ στις 25/12/31 είχε εκδοθεί το 50ο φύλλο της. Ήταν «εβδομαδιαία αγροτική πολιτική και κοινωνική εφημερίς» τετρασέλιδη και τετράστηλη. Δημοσίευε πάντοτε κύριο άρθρο και σχόλια για τοπικά αγροτικά και άλλα θέματα και διακρίθηκε για τη μαχητικότητά της για τα αγροτικά ζητήματα.

ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΣ (ο)

Έκτακτη έκδοση των Χριστιανικών Μαθητικών Ομάδων Γρεβενών. Εκδόθηκε το Φεβρουάριο του 1948, ήταν δισέλιδη και είχε μικρό (4ο) σχήμα.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Εκδόθηκε το 1981 και συνέχισε να εκδίδεται επί ένα χρόνο περίπου. Την εξέδωσε ο Αντώνης Κοσμίδης, ήταν εβδομαδιαία, αρχικά οκτασέλιδη και μετά τετρασέλιδη.

ΑΠΟΠΕΙΡΑ [στα Γρεβενά]

Περιοδικό το οποίο εξέδωσε το 1985 ο Πολιτιστικός Σύλλογος Γρεβενών. Εκδόθηκαν συνολικά 6 τεύχη του.

ΓΕΩΡΓΙΚΑ

Διμηνιαίο δελτίο-περιοδικό της Διευθύνσεως Γεωργίας Γρεβενών, που εκδόθηκε το 1975, χωρίς μεγάλη διάρκεια.

ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΚΦΩΝΗΣΗ

ΚΥΡΙΑΚΗ 12 ΜΑΡΤΙΟΥ 1974

Αριθμός - Έτος: 5188 - 5189

ΤΕΤΑΡΤΗ 13 ΜΑΡΤΙΟΥ 1974

ΟΙ ΑΓΡΟΤΙΚΟΙ

Οι αγροτικοί οργανισμοί της χώρας, με την εξαίρεση των οργανισμών που ανήκουν στην κυβέρνηση, έχουν καταφέρει να πετύχουν σημαντικές επιτυχίες στην άσκηση των δικαιωμάτων τους. Η κατάσταση αυτή οφείλεται στην προσπάθεια των αγροτικών οργανισμών να οργανωθούν και να αγωνιστούν για την υπεράσπιση των συμφερόντων τους. Η κατάσταση αυτή οφείλεται στην προσπάθεια των αγροτικών οργανισμών να οργανωθούν και να αγωνιστούν για την υπεράσπιση των συμφερόντων τους.

Οι αγροτικοί οργανισμοί της χώρας, με την εξαίρεση των οργανισμών που ανήκουν στην κυβέρνηση, έχουν καταφέρει να πετύχουν σημαντικές επιτυχίες στην άσκηση των δικαιωμάτων τους. Η κατάσταση αυτή οφείλεται στην προσπάθεια των αγροτικών οργανισμών να οργανωθούν και να αγωνιστούν για την υπεράσπιση των συμφερόντων τους.

Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΤΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ

Η ελευθερία της υποχρέωσης είναι ένα από τα βασικά δικαιώματα των πολιτών. Η ελευθερία της υποχρέωσης είναι ένα από τα βασικά δικαιώματα των πολιτών. Η ελευθερία της υποχρέωσης είναι ένα από τα βασικά δικαιώματα των πολιτών. Η ελευθερία της υποχρέωσης είναι ένα από τα βασικά δικαιώματα των πολιτών.

ΟΙ ΑΓΡΟΤΙΚΟΙ

Οι αγροτικοί οργανισμοί της χώρας, με την εξαίρεση των οργανισμών που ανήκουν στην κυβέρνηση, έχουν καταφέρει να πετύχουν σημαντικές επιτυχίες στην άσκηση των δικαιωμάτων τους. Η κατάσταση αυτή οφείλεται στην προσπάθεια των αγροτικών οργανισμών να οργανωθούν και να αγωνιστούν για την υπεράσπιση των συμφερόντων τους.

Οι αγροτικοί οργανισμοί της χώρας, με την εξαίρεση των οργανισμών που ανήκουν στην κυβέρνηση, έχουν καταφέρει να πετύχουν σημαντικές επιτυχίες στην άσκηση των δικαιωμάτων τους. Η κατάσταση αυτή οφείλεται στην προσπάθεια των αγροτικών οργανισμών να οργανωθούν και να αγωνιστούν για την υπεράσπιση των συμφερόντων τους.

ΓΡΕΒΕΝΑ (Τα)

Εκδόθηκε το 1959 από την Δήμητρα Κωστοπούλου και τον Διογένη Κοντοκώστα. Ήταν εβδομαδιαία εφημερίδα, δισέλιδη και συνέχισε να εκδίδεται και τον επόμενο χρόνο.

ΓΡΕΒΕΝΑ (Τα)

Συνεταιρική εβδομαδιαία και μετά δεκαπενθήμερη εφημερίδα, που εκδόθηκε το 1990 με υπεύθυνο τον Δημήτρη Θουλόπουλο. Ήταν οκτασέλιδη και συνέχισε να εκδίδεται και το 1991.

ΓΡΕΒΕΝΑ

Δεν είναι γνωστό πότε εκδόθηκε η εβδομαδιαία εφημερίδα του υποψήφιου βουλευτή Γιάννη Σπανού, από την Αβδέλλα Γρεβενών. Συντάκτης της ήταν ο Τέλης Κατσέλης.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΝΕΩΝ

Ήταν μηνιαία έκδοση της Διευθύνσεως Γεωργίας Γρεβενών, με πληροφορίες που ενδιέφεραν τους αγρότες. Εκδόθηκε το 1968 και συνέχισε να εκδίδεται επί δύο χρόνια.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Περιοδική έκδοση της Νομαρχίας Γρεβενών σε μικρό σχήμα, που εκδόθηκε το 1970 και συνέχισε να εκδίδεται το 1973.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

Εφημερίδα που εκδόθηκε τον Ιανουάριο του 1945. Ήταν όργανο της Περιφερειακής Επιτροπής του ΕΑΜ Γρεβενών και είχε τέσσερις σελίδες. Ο Φλάισερ γράφει ότι εκδόθηκε στη Κατοχή και ότι δεν την είχε εντοπίσει.

ΔΙΑΦΩΤΙΣΤΗΣ

Εκδόθηκε από την Ομάδα Διαφώτισης του ΕΑΜ Γρεβενών, χωρίς να είναι γνωστό πότε και για πόσο διάστημα εκδόθηκε. Ήταν δισέλιδη, πολυγραφήμενη.

ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Εκδόθηκε το 1929 από το δικηγόρο και πολιτευτή του Κόμματος των

Φιλελευθέρων Ισαάκ Καραμάνογλου. Ήταν εβδομαδιαία αλλά είναι άγνωστο μέχρι τότε συνεχίστηκε η έκδοσή της.

ΕΘΝΙΚΟΣ ΑΓΩΝ

Εκδόθηκε το 1961 και συνέχισε την έκδοσή του και τον επόμενο χρόνο. Ήταν εβδομαδιαία, τετρασέλιδη και εκδότης της ήταν ο δικηγόρος Γιώργος Γιαννόπουλος. Δημοσίευε έρευνες για τα τοπικά ζητήματα και παρακολουθούσε έντονα την ειδησεογραφία.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ (1)

Κατά τον Βασ. Γεωργίου «πολλοί αριστεροί αγωνιστές που τους καταδίδωκαν σκληρά οι Ιταλοί φασίστες βγήκαν στα γύρω βουνά και συγκρότησαν ομάδα ενόπλων. Η ομάδα αυτή έβγαλε και μια εφημεριδούλα με τον τίτλο «Ελευθερία». Ίσως να πρόκειται για την «Λευτεριά», που θα καταγραφεί στην κατάλληλη θέση.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ (2)

Εκδόθηκε τη διετία 1981-82. Εκδότες της ήταν ο Ευάγ. Νιάνιος και ο Χαρ. Χαρισιάδης. Εκδόθηκε ως δεκαπενθήμερη αλλά αργότερα έγινε εβδομαδιαία, πάντοτε δε ήταν τετρασέλιδη.

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΛΟΓΟΣ

Εκδόθηκε το 1986 από τον Στέλιο Μιγδάνη και συνέχισε τουλάχιστον μέχρι το 2000 την έκδοσή της ως δεκαπενθήμερη με οκτώ σελίδες τοπικών σχολίων και ειδήσεων.

ΕΛΙΜΕΙΑ

Είναι άγνωστο πότε εκδόθηκε από τον Εκπολιτιστικό Σύλλογο Αγίου Γεωργίου Γρεβενών. Ήταν μηνιαία, οκτασέλιδη και τον Νοέμβριο του 1988 είχε εκδοθεί το 3ο φύλλο της.

ΕΛΙΜΙΩΤΙΣ

Τριμηνιαία επιθεώρηση με ιστορικά, λογοτεχνικά, λαογραφικά, επισημονικά και κοινωνικά άρθρα και μελέτες. Εκδόθηκε το 1968 από τη Νομαρχία Γρεβενών, χωρίς να υπάρχουν στοιχεία για τη διάρκεια της εκδόσεώς της. Εκδόθηκαν συνολικά 5 τεύχη μέχρι το 1970, όταν μετονομάστηκε σε «Δελτίον Πληροφοριών της Νομαρχίας Γρεβενών» και διπλασιάστηκε το σχήμα της.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Καθημερινή εφημερίδα που εξέδωσε το 1984 ο Ιωάννης Παπαδόπουλος με ιδιοκτήτη τον Γεώρ. Παπαδόπουλο και συνέχισε να εκδίδεται τουλάχιστον μέχρι το 2000. Είναι η πρώτη καθημερινή εφημερίδα που εκδόθηκε στο νομό Γρεβενών. Το 1985 απέκτησε ιδιότητα πιεστήρια όφσετ και διαθέτει ηλεκτρονικό σύστημα στοιχειοθεσίας. Είναι τετρασέλιδη, με διευθυντή τον Ι. Παπαδόπουλο και αρχισυντάκτη τον Νίκο Τσιτσιπά.

ΕΞΕΓΕΡΣΗ

Εφημερίδα που εξέδωσε στη διάρκεια της Κατοχής το ΕΑΜ Γρεβενών. Την αναφέρει ο Σπ. Κουζινόπουλος, χωρίς να δίδει άλλες πληροφορίες.

ΖΙΑΚΑΣ (ο)

Εκδόθηκε το 1962 (Δεκ.) ως εβδομαδιαία εφημερίδα δημοκρατικών αρχών, αφού για μικρό διάστημα το 1958 εκδόθηκε χωρίς την απαιτούμενη τότε άδεια και αναγκάστηκε να διακόψει την έκδοσή της αντιμετωπίζοντας δικαστικές διώξεις. Από το 1974, μετά την μεταπολίτευση έγινε δι-σεβδομαδιαία και από τον Ιούνιο του 1979 εκδίδεται ως ημερήσια. Την εξέδωσε ο Θανάσης Κωστόπουλος. Αρχικά ήταν χειρόγραφη σε χαλκό, δι-σέλιδη με εκδότρια και ιδιοκτήτρια την Δήμητρα Κωστοπούλου και αρχισυντάκτη και διαχειριστή τον ίδιο. Από το 1995 στοιχειοθετείται με την ηλεκτρονική τεχνολογία. Δημοσιεύει συνεργασίες διαφόρων τοπικών παραγόντων και μάχεται για τα τοπικά ζητήματα, με άρθρα και σχόλια αλλά και με την προβολή της ειδησεογραφίας. Η εφημερίδα συνέχισε να εκδίδεται μέχρι το 2000.

ΗΜΕΡΗΣΙΑ

Εκδόθηκε το 1981 από τον Αντώνη Κοσμίδη, που ήταν και εκδότης της. Ήταν ημερήσια εφημερίδα, τετρασέλιδη, που διέκοψε την έκδοσή της τον επόμενο χρόνο.

ΗΜΕΡΗΣΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Ημερήσια εφημερίδα που εξέδωσε ο Στ. Μηγδάνης και συνέχισε να εκδίδεται μέχρι το 2000.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ Ι. Μ. ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Εκδόθηκε το 1963, αλλά δεν υπάρχουν άλλα στοιχεία για το έντυπο.

ΘΥΣΙΑ

Μυστική εφημερίδα που εξέδιδε στην Κατοχή ο 9ος λόχος του 53ου Συντάγματος του ΕΛΑΣ. Αναφέρεται στο Νομό Γρεβενών με επιφύλαξη, αφού δεν υπάρχουν άλλες πληροφορίες και με το δεδομένο ότι το 53ο Σύνταγμα είχε έδρα στα Γρεβενά.

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Εκδόθηκε το 1982 από τον Αντώνη Κοσμίδη ως ημερήσια εφημερίδα και συνέχισε να εκδίδεται και τον επόμενο χρόνο. Ήταν τετρασέλιδη.

ΚΑΛΛΟΝΗ (Καλλονής)

Στα μέσα της δεκαετίας του 1980 εκδόθηκε από τον Σύλλογο Γυναικών Καλλονής, δεν υπάρχουν όμως στοιχεία ούτε πότε ακριβώς εκδόθηκε, ούτε μέχρι πότε συνεχίστηκε η έκδοση του εντύπου, ούτε αν ήταν εφημερίδα ή περιοδικό.

ΛΑΪΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ (Πεντάλοφου)

Εκδόθηκε στη διάρκεια της γερμανικής κατοχής στον Πεντάλοφο χωρίς να βρεθούν άλλα στοιχεία. Την αναφέρει μόνο ο Βασ. Γεωργίου.

ΛΑΪΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Εκδόθηκε το 1983 ως «βδομαδιατική δημοκρατική εφημερίδα» από τον δικηγόρο Γιώργο Χεριδίη, με τοπική ύλη, συνέχισε δε να εκδίδεται μέχρι το 1992. Είχε οκτώ σελίδες και την ευθύνη για την έκδοσή της είχε συντακτική επιτροπή.

ΛΑΪΚΗ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ

Μηνιαία εφημερίδα-δελτίο της Νομαρχιακής Επιτροπής Λαϊκής Επιμόρφωσης του Νομού Γρεβενών. Εκδόθηκε το 1985 και συνέχισε να εκδίδεται μέχρι και το 1989. Υπεύθυνος για την έκδοσή της ήταν ο Θωμάς Καρράς και ήταν οκτασέλιδη.

ΛΕΥΤΕΡΙΑ

Είναι άγνωστο πότε εκδόθηκε. Εκδόθηκε από επιτροπή ανταρτών του ΕΑΜ στο χωριό Σχίνοβο (= Δεσπότης) Γρεβενών.

ΝΕΟΣ ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ (Δεσκάτης)

Όργανο του διαμερίσματος Δεσκάτης του Επαρχιακού Συμβουλίου της ΕΠΟΝ. Τον Δεκέμβριο (15/12) του 1943 εκδόθηκε το 2ο φύλλο και δεν υπάρχουν στοιχεία αν συνεχίστηκε η έκδοση. Ήταν πολυγραφημένη, δισέλιδη, με μία στήλη χωρίς φυσικά να αναφέρει τα στελέχη της. Είχε επίκαιρα άρθρα, σχόλια και ειδήσεις τοπικού ενδιαφέροντος. Η τιμή της ήταν 500 δρ.

ΟΣΙΟΣ ΝΙΚΑΝΩΡ

Χριστιανικό περιοδικό, που εξέδωσε το 1944 (20/2) η Μητρόπολη Γρεβενών. Ήταν τετρασέλιδο σε σχήμα Α3 και συνέχισε να εκδίδεται τουλάχιστον μέχρι τον Ιούνιο του 1947 αφού στο τέλος έγινε τριμηνιαίο. Μέχρι τότε εκδόθηκαν 19 τεύχη, τα τρία διπλά. Επανεκδόθηκε τον Ιανουάριο 1985 και συνέχισε να εκδίδεται τουλάχιστον μέχρι το 1992. Ως υπεύθυνος του περιοδικού αναφερόταν ο Μητροπολίτης Σέργιος. Ήταν 16/σέλιδο και δημοσίευε εκκλησιαστικά θέματα και ειδήσεις για την κίνηση της Μητροπόλεως.

ΠΑΝΓΡΕΒΕΝΙΩΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ

Δεκαπενθήμερη αρχικά και εβδομαδιαία στη συνέχεια εφημερίδα που εκδόθηκε το 1983 (1/9) από τον Νικόλαο Τζήρο με διευθυντή τον Στέλιο Μιγδάνη και διευθυντή Συντάξεως τον Ευθύμιο Τσακνάκη. Εξακολούθησε να εκδίδεται τουλάχιστον μέχρι το 2000.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Εκδόθηκε το 1984, δεν βρέθηκαν όμως άλλα στοιχεία για το έντυπο.

ΠΕΡΙΒΟΛΙ [ΓΡΕΒΕΝΩΝ] (το)

«Ανεξάρτητη μηνιαία εφημερίδα των Περιβολιωτών» Γρεβενών, που εκδόθηκε το 1983, αλλά είναι άγνωστο μέχρι τότε συνέχισε την έκδοσή της. Ήταν μικρού σχήματος, τετρασέλιδη, που την ίδρυσε και την εξέδιδε ο Στέρ. Καλόγηρος στην Αθήνα με ειδήσεις και λαογραφικά και ιστορικά θέματα για το χωριό.

ΠΡΩΪΝΗ

Εκδόθηκε ως καθημερινή εφημερίδα το 1990 από τον Ευθύμιο Τσακνάκη, που ήταν και διευθυντής της και εξακολούθει να εκδίδεται μέχρι

το 2000. Είναι τετρασέλιδη ή και οκτασέλιδη και πλούσια σε τοπικά θέματα. Διαθέτει σύγχρονο εκτυπωτικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό. Αρχή της εφημερίδας είναι η αντικειμενική ενημέρωση και η δημιουργική κριτική για την καλλίτερη εξυπηρέτηση της αλήθειας και του τόπου.

ΣΠΟΡΕΥΣ (ο)

Εκδόθηκε το 1977 και συνέχισε να εκδίδεται μέχρι το 1982. Δεν βρέθηκαν άλλα στοιχεία για το περιοδικό.

ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΡΙΑ

Είναι άγνωστο πότε εκδόθηκε, όμως εκδόθηκε κατά τη διάρκεια της Κατοχής από την Επιτροπή Γυναικών του ΕΑΜ Γυναικών με υπεύθυνη τη δασκάλα Λουκία Πιστικίδου, μέλος της Επιτροπής Γυναικών Δυτικής Μακεδονίας, από το χωριό Βατόλακκος. Εκδόθηκαν 3 φύλλα και ήταν τετρασέλιδη.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

Εκδόθηκε το 1981 από τον Γιάννη Παπαδόπουλο ως καθημερινή εφημερίδα και διέκοψε την έκδοσή της το 1983.

ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΓΡΕΒΕΝΩΝ (1)

Εφημερίδα εβδομαδιαία των Γρεβενών, που εκδόθηκε για λίγες εβδομάδες το 1952 και για ένα εξάμηνο το 1961 από τον Δημ. Καραγιάννη και τον αδελφό του. Άλλες πληροφορίες αναφέρουν ότι εκδόθηκε και μετά την ίδρυση του νομού Γρεβενών, το 1965. Ήταν μικρού σχήματος με στόχο τα τοπικά ζητήματα, αλλά δεν κατάρρωσε να αποκτήσει κυκλοφορία, με αποτέλεσμα να διακόψει την έκδοσή της.

ΧΑΡΑΥΓΗ ΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ

Έντυπο που εξέδωσε στη διάρκεια της γερμανικής κατοχής μετά τον Σεπτέμβριο του 1943 το συγκρότημα Γράμμου του ΕΛΑΣ. Δεν βρέθηκαν άλλα στοιχεία για την εφημερίδα, που την αναφέρει μόνο ο Σπ. Κουζινόπουλος.

#

Θα πρέπει να αναφερθούν εξ άλλου ορισμένα έντυπα, που εκδόθηκαν από Συλλόγους Γρεβενιωτών (σε άλλους νομούς) και περιλαμβάνουν πλήθος από τοπικές ειδήσεις.

Πρόκειται για τις εξής εφημερίδες:

- ΣΑΜΑΡΙΝΑ. Μηνιαίο Δελτίο ειδήσεων, που εξέδωσε ο «Σύνδεσμος Σαμαριναίων Αθηνών ο Σμόλικας», με υπεύθυνο τον Δ. Αρετόπουλο. Εκδόθηκε το 1965/66 και συνέχισε την έκδοσή του μέχρι το 1974. Από το 1970 μεταβλήθηκε σε εφημερίδα κοινωνική, εκπολιτιστική και λαογραφική και συνέχισε να εκδίδεται και το 1977. Συνολικά εκδόθηκαν 92 φύλλα, τα περισσότερα των οποίων βρίσκονται στην Εθνική Βιβλιοθήκη.
- Η ΩΡΑΙΑ ΣΑΜΑΡΙΝΑ. Εκδιδόταν το Νοέμβριο του 1982 όταν εκδόθηκε το φύλλο 151-52 τη δεύτερη μάλιστα περίοδο της, από τον Σύνδεσμο Σαμαριναίων Αθηνών και ίσως συνέχισε την έκδοσή της μέχρι το 1992. Ήταν διμηνιαία κοινωνική, εκπολιτιστική, ιστορική και λαογραφική εφημερίδα, με υπεύθυνη –τότε– την πρόεδρο του Συνδέσμου Γεωργία Ζωγανά-Διακάκη και συντάκτη τον δημοσιογράφο Μαν. Αγραμανάκη. Ήταν εξασέλιδη, μικρού σχήματος, με ειδήσεις και σχόλια τοπικού ενδιαφέροντος.
- Η ΔΕΣΚΑΤΗ. Εκδόθηκε πριν από το 1982 από το Σύλλογο Δεσκατιανών Λαρίσης, με υπεύθυνο τον Κων. Νταμάρα και με θέματα τοπικού ενδιαφέροντος. Είναι άγνωστο μέχρι πότε συνεχίστηκε η έκδοση. Τον Δεκέμβριο του 1982 εκδόθηκε το 30ο φύλλο για το δίμηνο Νοεμβρίου-Δεκεμβρίου.

Εξ άλλου αναφέρομε εδώ με επιφύλαξη τη μυστική εφημερίδα της Κατοχής «ΦΛΟΓΑ», όργανο της Περιφερειακής Επιτροπής του ΚΚΕ Γρεβενών-Βοΐου-Καστοριάς, που δεν είναι διαπιστωμένο σε ποιό νομό εκδόθηκε.